

Redaktion:

Professor, dr. polit.
Niels Kærgård (*ansvarshavende*)
Mag.scient.soc. Peter Abrahamson
Cand.polit. Anders Møller Christensen
Cand.polit. Kåre Clemmesen
Cand.polit. Nils Enrum
Cand.scient.adm. Anders Hede
Lic.scient.pol. Lotte Jensen
Cand.polit. Niels Ploug
Cand.oecon. Anita Vium

Administration:

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Abonnement:

Medlemmer af DJØF:
125 kr. inkl. moms pr. år.

Studerende:
50 kr. inkl. moms pr. år.

Virksomheder og ikke-medlemmer:
470 kr. inkl. moms pr. år
(postgiro 102 58 99).

Løssalg pr. hæfte 100,00 kr. inkl. moms.

Oplag: 1.000

Tryk: Holbæk Amts Bogtrykkeri

Samfundsøkonomen udgives af DJØF, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, der er faglig organisation for jurister, økonomer og andre samfundsvidenskabelige kandidater.

Artikler i Samfundsøkonomen bliver bragt i trykt form og på DJØF Online i elektronisk form. Samfundsøkonomen arbejder på at indgå samarbejde med andre elektroniske artikeldatabaser hvorigennem artiklen også vil kunne søges.

ISSN 0108-3937

Gothersgade 133
Postboks 2126, 1015 København K
Tlf.: 33 95 97 00, Fax: 33 95 99 99
E-mail: djoef@djoef.dk
Homepage: www.djoef.dk
Ekspeditionstid kl. 9.00-16.00

Det moderne Danmarks problemer

Dette nummer af *Samfundsøkonomen* er ikke noget temanummer. Artiklerne handler om vidt forskellige ting, og der er ingen rød tråd. Ikke desto mindre kan man måske få en slags billede af det moderne Danmark ved at læse nummeret. Mange af problemstillingerne er nok både tids- og stedstypiske, dvs. typiske for en nordisk velfærdsstat ved begyndelsen af det tredje årtusinde. Mange andre kulturer ville nok stille sig fuldstændigt uforstående over for debatter om, hvorvidt de studerende skal betragtes som kunder eller produkter, om gymnasiaster der vælger irrelevante fag for at få høje karakterer, om jobmatchning på særlige vilkår og om offentlige-private partnerskaber.

Da det altså er sådanne aktuelle ting, der tages op, er det langt fra sikkert, at det er den endelige sandhed, der står i artiklerne. Men derfor kan de jo godt være et nyttigt udgangspunkt for en debat, der kan gøre alle klogere – »det, der bringer verden fremad, er ikke korrekte undersøgelser, men konstruktive fejltagelser«, sagde en klog mand engang. Læs derfor også dette nummer af *Samfundsøkonomen* med en naturlig kritisk sans, og gå så – hvis du er uenig – ind i en debat med forfatterne i de kommende numre.

Nummeret indledes med en artikel om velfærdskommissionens første rapport. Velfærdskommissionens rapporter om den danske velfærdsstats langsigtede problemer vil utvivlsomt være temaet for mange debatter i de kommende år og også temaet for mange artikler i *Samfundsøkonomen*. Der er allerede kommet forslag om et temanummer om emnet, men indtil videre starter debatten altså med enkeltindlæg i de løbende numre. For der er mange ting at diskutere. Er kommissionen for pessimistisk, som *Henrik Herløv Lund* hævder i sin artikel? Eller er der tværtimod store lurende oversete farer, som endnu ikke er inddraget tilstrækkeligt i debatten. Der er aldringen, der er globaliseringen, og de danske arbejdspladser, der flytter til lavtlønsområderne, der er alvorlige og omkostningskrævende miljøproblemer og ressourcebe-grænsninger og potentielle konflikter i det multietniske samfund. Der er nok af problemer, der kan true velfærdsstaten. Og det har jo altid – som Rådet For

Større Færdselssikkerhed kaldte sin kampagne for nogle år siden – været brug for at »Forudse Faren«. Hvis vi i tide tager vore forholdsregler, så er problemerne ofte meget overkommelige.

Men det er også godt at have gjort sig klart, hvad det er for en slags problemer, der kan dukke op. Og der er ikke i denne debat sat spørgsmålstegn ved, at vi også i fremtiden får en vækst på et par procent per år. Det vil sige, at når vi får den største forsørgerbyrde med mange ældre omkring år 2040, så er vi ca. dobbelt så rige som i dag. Og så er det noget misvisende at sige, at vi ikke har råd. Det problem, vi har, er under ingen omstændigheder et »fattigdomsproblem«. Det er basalt set et fordelingsproblem. Og det er måske andre løsninger, der skal til, hvis vi har en meget stor kage, der skal fordeles anderledes, end hvis vi havde en skrumpende kage. Hvis det er de nuværende unge, der bliver klemte, bl.a. fordi de skal betale til et meget stort antal pensionister, når de kommer ud på arbejdsmarkedet, så er det vel ikke så oplagt at prøve at tage højde for det i tide ved at starte med at spare på netop disse klemte generationers skolegang og uddannelse.

Netop uddannelse er emnet for to af artiklerne i dette nummer. *Karsten Albæk* diskuterer, hvordan den nye gymnasierreform virker på incitamenterne til, at de unge vælger de fag, der gør dem bedst studieegnede. *Poul Houman Andersen* diskuterer de studerendes og læreranstaltnernes forhold til hinanden –

de studerende kunder, produkter eller partnere? Det kan lyde som lidt ordkløveri, men dækker over fundamentale forskelle i holdninger, der er vigtige for systemets funktion.

Forskellige aspekter af samspillet mellem den private og den offentlige sektor er temaet for tre artikler. *Erik Haller Pedersen* diskuterer skattepolitik og fordeling: Er beskatning af kapitalgevinster en rimelig og hensigtsmæssig beskatningsform? *Johannes Sloth* behandler de nye partnerskabsformer mellem offentlig og privat virksomhed – ligesom skattepolitik er samspillet mellem den offentlige og den private sektor et ældgammelt tema, men OPP er en ny form for samspil. Endelig beskriver *Søren Jensen* mulighederne for, at man kan lave en rationel jobmatchning, når offentligt støttede job på særlige vilkår skal besættes.

Nummerets sidste artikel er en teorihistorisk gennemgang af de komparative fordeles plads i udenrigshandelsteoriens historie. Selv for økonomer, der tror, de kender teorien om de komparative fordele ud og ind, så indeholder *Ole Bruus'* artikel overraskende oplysninger. Hvem vidste f.eks., at det ikke var Ricardo, men den engelske kommandant på Anholt under Napoleonskrigene, der først udviklede teorien.

Niels Kærgård
Fødevarøkonomisk Institut, KVL
Redaktør

Vejledning om manuskripter

- 1) Redaktionen modtager forslag til publicering. Manuskripterne bedømmes af redaktøren og evt. redaktionspanelet. Manuskripterne returneres normalt ikke. Redaktionen påtager sig intet ansvar for indsendte manuskripter.
- 2) Godkendte artikler skal indsendes på papir og diskette. Disketter skal være 3,5", og der kan skrives i programmer som Word Perfect, Word, o.l. Artiklerne må højst være på 28.000 enheder inkl. grafik og tabeller, således at en artikel max. fylder 6 færdigtrykte sider.
- 3) Der vedlægges en kort sammenfatning (max. 50 ord) til indledning samt forfatteroplysninger og et vellignende foto.
- 4) Noter – så få som muligt – nummereres fortløbende i artiklen. Litteraturhenvisning anføres med forfatternavn, år og sidehenvisning (eks.: P. Olsen, 1980, s. 10). I litteraturlisten anføres forlag, udgivelsessted og -år, evt. tidsskriftnavn, -nummer og årgang.
- 5) Forfatterne modtager et ombrudt aftryk af artiklen til korrekturlæsning og 15 frieksemplarer af det nummer, i hvilket artiklen er publiceret.
- 6) Offentliggjorte artikler honoreres.